

ขุนไม้

ชื่อวิทยาศาสตร์ : *Podocarpus neriifolius* D.Don

วงศ์ : PODOCARPACEAE

ชื่ออื่น : ขุนไม้ พญาไค้ราก (นครราชสีมา) ชางคำ ชางจิง ชางหอม (เชียงใหม่) ดอกโต (เลย) เต่าลา ทูดกถี (กะเหรี่ยง-แม่ฮ่องสอน) บัวละแวง (เชียงราย) พญาไม้ (เชียงใหม่) มหาจาง (เหนือ) สมุลแว้ง (กลาง) อั้งไก่ (จีน)

ลักษณะทั่วไป : ไม้ต้นขนาดใหญ่ สูง 30-50 เมตร เปลือกเรียบลอกเป็นแผ่นขนาดใหญ่ ใบ เรียงสลับตั้งฉาก ไม่มีเส้นกลางใบ เส้นใบจำนวนมากเรียงขนานกัน รูปรีแกมใบหอก ขนาดประมาณ 10-18x3-5 เซนติเมตร แผ่นใบหนา ก้านใบยาว 0.5-1 เซนติเมตร ปลายใบแหลม โคนใบรูปลิ้น แยกเพศต่างต้น โคนเพศผู้ออกเป็นกลุ่ม 1-7 โคน ตามซอกใบ ยาวประมาณ 1 เซนติเมตร ใบสร้างไมโครสปอร์รูปหอก ขนาดเล็ก ยาว 0.2-0.3 เซนติเมตร โคนเพศเมียส่วนมากออกเดี่ยวๆ ก้านยาวได้ประมาณ 2 เซนติเมตร ฐานรองเมล็ด (receptacle) อวบน้ำ ฐานรองเมล็ด บางครั้งมีเกล็ดประดับ 2 เกล็ดที่พัฒนาเป็นเนื้อหุ้มเมล็ดมีสีดำเมื่อสุก เนื้อหุ้มเมล็ดสีม่วงหรืออมสีแดง เมล็ด กลม เส้นผ่านศูนย์กลาง 1.5-1.8 เซนติเมตร

การกระจายพันธุ์ : มีเขตการกระจายพันธุ์กว้าง พบตั้งแต่บังคลาเทศ อินเดีย จีนตอนใต้ (ยูนาน) พม่า ภูมิภาคอินโดจีนและมาเลเซีย ถึงฟิลิปปินส์และปาปัวนิวกินี ในไทยพบกระจายห่างๆ แทบทุกภูมิภาค ขึ้นตามที่ลาดชันชันเขา ในป่าดิบชื้น ป่าดิบเขา ระดับความสูงจนถึงประมาณ 2,000 เมตร

ออกดอก : เดือนธันวาคม-กุมภาพันธ์

การขยายพันธุ์ : การเพาะเมล็ด

ประโยชน์ : ผลรับประทานได้ รากฝนผสมมะนาว ต้มและทารอบๆ แผล แก้พิษงูและพิษแมลงสัตว์กัดต่อย เปลือกต้น แก้ลมวิงเวียน ใจสั่น แก้ไข้หวัด แก้กำเดา ขับลมในลำไส้ แก้ธาตุพิการ ใบ คั้นน้ำดื่มรักษาโรคปวดตามข้อตามกระดูก

